Jaarverslag
2020

hûs en hiem

Jaarverslag 2020

Inhoud **Pagina**

Jaarverslag

Programma
- Doelstelling en taken 5
- Uit en rondom de organisatie 6

Paragrafen
- Onderhoud kapitaalgoederen 12
- Bedrijfsvoering 12
- Weerstandsvermogen 12
- Verbonden partijen 15

Jaarrekening

- Financieel jaarverslag 16
- Balans per 31 december 2020 16
- Overzicht baten en lasten 2020 17
- Toelichting op de balans per 31 december 2020 19
- Toelichting op overzicht baten en lasten 2020 20
- Controleverklaring 26

Bijlage 1: Samenstelling bestuur/bureau 30
Bijlage 2: Samenstelling commissies 32
Bijlage 3: Overzichten productiecijfers 2020 33

Doelstelling en Taken

Doelstelling:

De Gemeenschappelijke Regeling 'hûs en hiem', welstandsadvisering en monumentenzorg, is opgericht 1 januari 1985 en voortgekomen uit:

1925: Provinciale Friesche Adviescommissie ter wering van de inbreuk op de schoonheid van stad en land.
1947: Provinciale Friese Schoonheidscommissie.
1980: Friese Schoonheidscommissie 'HUS en HIEM'.

De regeling heeft ten doel de gemeenschappelijke belangen van de deelnemende gemeenten te behartigen op het gebied van de bouwkunstige, stedenbouwkundige en landschappelijke schoonheid in de provincie Friesland.

Taken:

Het lichaam geeft met behulp van een hem ten dienste staand bureau uitvoering aan de bovengenoemde doelstelling en oefent daarbij de volgende taken uit:

a. het voorzien van de gemeenten in de welstandsadvisering als bedoeld in de Woningwet;
b. het geven van adviezen over algemene welstandsvraagstukken aan gemeenten, andere openbare lichamen en aan particulieren, de laatsten voor zover het een tweede onafhankelijke beoordeling betreft van bouwplannen gelegen buiten de aan de Gemeenschappelijke Regeling deelnemende gemeenten;
c. het voorzien van de gemeenten in de advisering over de toepassing van de Monumentenwet* en de Monumentenverordening in het bijzonder in de advisering als bedoeld in artikel 11 van die wet;
d. het op verzoek van gemeenten, voorzien in de advisering over de toepassing van de Monumentenwet* en de Monumentenverordening, in het bijzonder ten aanzien van beschermde gemeentelijke monumenten en/ of in de advisering ten aanzien van (beeldbepalende) panden binnen ingeschreven beschermde stads- en dorpsgezichten en/of in de advisering van objecten met door de gemeente toegekende cultuurhistorische waarde.

Hoewel in het werkveld de benamingen 'welstandscommissie' en 'monumentencommissie' nog wel eens worden gebruikt, functioneert hûs en hiem al enkele jaren als integrale Adviescommissie Ruimtelijke Kwaliteit. De integratie van disciplines als welstand, monumentenzorg, stedenbouw en landschap in één commissie kent, zo is al vaak gebleken, veel voordelen. Advisering gaat over het algemeen vlotter, is consistenter en is voordeliger voor de aanvrager.

** Op 1 juli 2016 is de nieuwe Erfgoedwet in werking getreden. Hoewel daarmee de jure beoogd is de Monumentenwet uit 1988 te vervangen, is in afwachting van het in werking treden van de Omgevingswet, de facto overgangsrecht van toepassing. In die zin dat artikel 9.1 van de Erfgoedwet voorziet in het onverminderd van toepassing zijn van relevante artikelen uit de Monumentenwet 1988.*

Algemeen jaarverslag 2020

Op 23 september 2020 was het precies 95 jaar geleden dat de voorloper van de adviescommissie van hûs en hiem werd opgericht. Op die dag in 1925 werden op voordracht van de commissaris der koningin door Gedeputeerde Staten voor een periode van drie jaren de eerste leden benoemd van de 'Provinciale Friesche Adviescommissie ter wering van inbreuk op de schoonheid van stad en land'. Viering hiervan en feestelijkheden rond dit jubileum zoals de uitreiking van de hûs en hiem prijs zijn uitgesteld in verband met de Corona-pandemie.
Terwijl bij de corona-uitbraak in Nederland forse economische krimp werd verwacht zijn de productiecijfers van hûs en hiem met een gestegen planaanbod in 2020 verrassend te noemen. Bij de zusterorganisaties in de andere provincies was overigens sprake van een vergelijkbare ontwikkeling. Vooral in de laatste twee maanden van 2020 werden de adviseurs ruimtelijke kwaliteit overladen met aanvragen. Deze stijging hield aan in het eerste kwartaal van 2021. Op grond van de cijfers kan gesteld worden dat de gemeenschappelijke regeling ook in financieel opzicht een robuuste, gezonde organisatie is. De advisering van de commissie aan de gemeenten over monumenten en welstand heeft zich in de afgelopen decennia ontwikkeld naar een brede advisering over cultureel erfgoed en ruimtelijke kwaliteit. In de praktijk zijn allerlei vormen van deskundigenadvisering ontstaan, die passen bij de Friese cultuur en ambitie om de mooiste provincie van Nederland te blijven.

De Omgevingswet, die naar verwachting op 1 januari 2022 van kracht wordt, wijzigt de manier waarop beoordeeld wordt of een bouwinitiatief effect heeft op de kwaliteit van de leefomgeving. Het is dan niet langer de vraag of een bouwplan voldoet aan de minimale 'redelijke eisen van welstand', maar of het bouwplan bijdraagt aan het maatschappelijke streven naar een kwalitatief hoogwaardige leefomgeving. Invulling van deze zogenaamde 'zorgplicht voor de kwaliteit van de leefomgeving' krijgt daardoor een nieuwe betekenis.

Handreiking en Modelverordening
De Vereniging van Nederlandse Gemeenten heeft in 2020 een handreiking en een modelverordening voor de advisering over omgevingskwaliteit onder het regime van de Omgevingswet gepubliceerd. De modelverordening is opgesteld in samenwerking met de Rijksdienst Cultureel Erfgoed en de Federatie Ruimtelijke Kwaliteit.
De Handreiking Adviesstelsel Omgevingskwaliteit is bedoeld om gemeenten te ondersteunen en is een handig hulpmiddel om op korte termijn de advisering 'Omgevingswet-proof' te maken.
Bij de modelverordening op de gemeentelijke adviescommissie staat het doel van een goede omgevingskwaliteit centraal. Daarbij gaat het om het belang van aspecten als cultureel erfgoed, architectonische kwaliteit van bouwwerken, stedenbouwkundige kwaliteit en kwaliteit van natuur en landschap. Gemeenten krijgen een grote vrijheid in de wijze waarop zij dit doel willen bereiken.
Er is gekozen voor een modelverordening waarbij de bestaande adviescolleges en eventuele andere adviseurs op het gebied van de omgevingskwaliteit in één samenhangend adviesstelsel kunnen worden opgenomen. Daarnaast biedt de modelverordening de mogelijkheid om initiatiefnemers in de geest van de wet aan de voorkant van het proces te adviseren en uit te dagen om hun initiatieven binnen de door de gemeenteraad vastgelegde kaders met zo veel mogelijk kwaliteit en consensus te realiseren. Gemeenten kunnen ervoor kiezen om in de komende jaren toe te groeien naar het integrale adviesstelsel dat vooral de geest van de Omgevingswet weerspiegeld. Gemeenten krijgen voor de implementatie van de modelverordening ondersteuning van het bureau van hûs en hiem.

Bestuurswisseling bij hûs en hiem
Wethouders Nel Haarsma (Waadhoeke) en Jaap van Veen (Heerenveen) zijn vrijdag 26 juni 2020 toegetreden tot het Dagelijks Bestuur als vice-voorzitter en penningmeester van de gemeenschappelijke regeling hûs en hiem, welstandsadvisering en monumentenzorg. Wethouder Hein de Haan van gemeente Leeuwarden, is de nieuwe bestuursvoorzitter. De Haan is de opvolger van Gea Wielinga, wethouder van de gemeente Súdwest-Fryslân, die door een portefeuillewisseling

geen lid meer was van het Algemeen Bestuur van hûs en hiem. Het Dagelijks Bestuur bestaat naast voorzitter Hein de Haan uit de volgende wethouders: Nel Haarsma (Waadhoeke), Hanneke Zonderland (Weststellingwerf), Jouke Spoelstra (Achtkarspelen) en Jaap van Veen (Heerenveen). Loes Oudenaarde en Kees Kat waren in 2020 adviserend lid van het bestuur namens de kring Fryslân van de Bond van Nederlandse Architecten.

KBO Afsluitdijk
Als adviseur voor ruimtelijke kwaliteit en monumentenzorg in Friesland participeert hûs en hiem sinds 2019 in het Koepeloverleg Borging Omgevingskwaliteit Afsluitdijk (KBO). Het consortium LEVVEL (Lely's Erfgoed Veiliggesteld) is eind 2018 met de omvangrijke transformatie gestart. Nu het zwaartepunt van de projecten op en rond de Afsluitdijk steeds meer in de uitvoering komen te liggen dienen nieuwe ontwerpvraagstukken zich aan. Er zijn uiteenlopende instanties betrokken bij de bewaking van de beoogde omgevingskwaliteit, die ieder vanuit hun eigen rol en mandaat ontwerpen, keuzes maken, adviseren, vergunningen verlenen, toezicht houden en bouwen. De 32 km lange dijk wordt onder meer voorzien van een nieuwe bekleding aan de Waddenzeezijde. Andere nieuwe opgaven waarover in 2020 een begin gemaakt is met de advisering zijn de vismigratierivier en transformatie van de bruggen en sluizen bij Kornwerderzand.
Ondertussen werd in 2020 ook een aanvang genomen met de bouw van Windpark Fryslân in het IJsselmeer. De bouw van het transformatorstation op Breezanddijk met een opvallende kinetische gevel bevond zich eind 2020 inmiddels ook in een vergevorderd stadium.

Architectuurprijzen
Architect Ard Hoksbergen heeft de Abe Bonnema Prijs voor Jonge Architecten 2020 gewonnen met basisschool Veerkracht in Amsterdam. Hij ontving hiervoor een bedrag van 20.000 euro. De ir. Abe Bonnema Stichting beoogt door het uitreiken van de Abe Bonnema Prijs een bijdrage te leveren aan het stimuleren van de kwaliteit van de architectuur in Nederland. Via deze voorname architectuurprijs wordt het gedachtegoed van de Friese architect ir. Abe Bonnema (1926-2001) in ere gehouden. Er waren geen inzendingen van jonge architecten uit Friesland.

Energie Kenniscentrum Leeuwarden en een woning in Oudemirdum zijn de twee winnende projecten van de Vredeman de Vriesprijs voor architectuur 2020. Achterbosch Architecten uit Leeuwarden is verantwoordelijk voor het ontwerp van het Energie Kenniscentrum Leeuwarden en J.O.N.G. Architecten uit Lemmer voor de woning in Oudemirdum. De prijs van 5.000 euro werd aan beide projecten toegekend. Naast de juryprijs was er ook een LC-publieksprijs. Het publiek koos voor het project Herinrichting van de Ooster- en Westerdiepswal in Kollum.

Organisatie

Bestuur
Het AB bestond in 2020 uit 17 (stemgerechtigde) wethouders uit de deelnemende gemeenten.
Het DB bestond uit vijf (stemgerechtigde) leden van het AB, aangevuld met twee (niet-stemgerechtigde) leden die door de afdeling Fryslân van de Bond van Nederlandse Architecten zijn voorgedragen.
In de AB-vergadering van 26 juni 2020 is het zittende DB-lid Hein de Haan (Leeuwarden) benoemd als voorzitter van het DB; Nel Haarsma (Waadhoeke) is nieuw benoemd in het DB in de functie van vice-voorzitter, en Jaap van Veen (Heerenveen) is nieuw benoemd in het DB in de functie van penningmeester.
Secretaris van zowel het AB als DB is directeur Marc A. Visser van hûs en hiem.

Personeel
In 2020 hebben zich geen mutaties voorgedaan in het personeelsbestand. Per 31 december 2020 werd met 12 medewerkers 9,65 FTE bezet.
Het ziekteverzuim bij hûs en hiem is in 2020 uitgekomen op 0,4%, terwijl dat landelijk in de sector 'openbaar bestuur' volgens het CBS (tm 3e kwartaal 2020) 4,5 % is geweest.

Productiecijfers 2020

In 2020 zijn in totaal 3.540 (eerste) adviesaanvragen behandeld. In 2019 zijn dit er 3.409 geweest. Daarmee is het aantal (eerste) adviesaanvragen ten opzichte van 2019 met 3,8% toegenomen. Omdat in veel gevallen na de (eerste) adviesaanvraag nog een vervolgaanvraag komt is het totale aantal planbehandelingen een veelvoud van het aantal (eerste) adviesaanvragen. Het aantal planbehandelingen is fors toegenomen: 6.763 in 2020 ten opzichte van 6.255 in 2019, hetgeen een toename van 8,1% betekent.
Er zijn ook in 2020 weer meer behandelingen per aanvraag nodig geweest: gemiddeld 1,91.
In 2019 was dat nog 1,83.

In februari 2020 maakte Nederland kennis met de virusziekte covid-19 ('corona') die al snel tot een pandemie uitgroeide. Wereldwijd raakten miljoenen mensen ziek. De Nederlandse overheid zag zich door een overbelasting van de zorg genoodzaakt rigoureuze maatregelen te treffen. Winkels, horeca, theaters werden gesloten, anderhalvemeter afstand werd een norm.
Evenals mondkapjesplicht en thuiswerken.
Waar in de eerste maanden van 2020 vervolgens gevreesd werd voor het wegvallen van adviesaanvragen, bleek in de loop van het jaar juist een toename van het aantal aanvragen zich voor te doen. Tot en met oktober betroffen dat veelal aanvragen voor kleine verbouwingen met een relatief lage opbrengst voor hûs en hiem. In de maanden november en december kwamen er plotseling veel aanvragen voor nieuwbouw van woningen. Dat werd veroorzaakt door het van kracht worden per 1 januari 2021 van nieuwe overheidsregels (BENG – Bijna Energieneutrale Gebouwen) inzake de energieprestatie van nieuwe gebouwen. In enkele maanden tijd werd hierdoor het verwachte negatieve resultaat omgebogen in een klein plusje.

In 2020 was van de eerste aanvragen 36,2% vooroverleg. Van het totale aantal behandelingen in 2020 was 28,7% vooroverleg. Het voeren van vooroverleg alvorens over te gaan tot het aanvragen van een omgevingsvergunning is een veel gehanteerd instrument bij de aangesloten gemeenten.

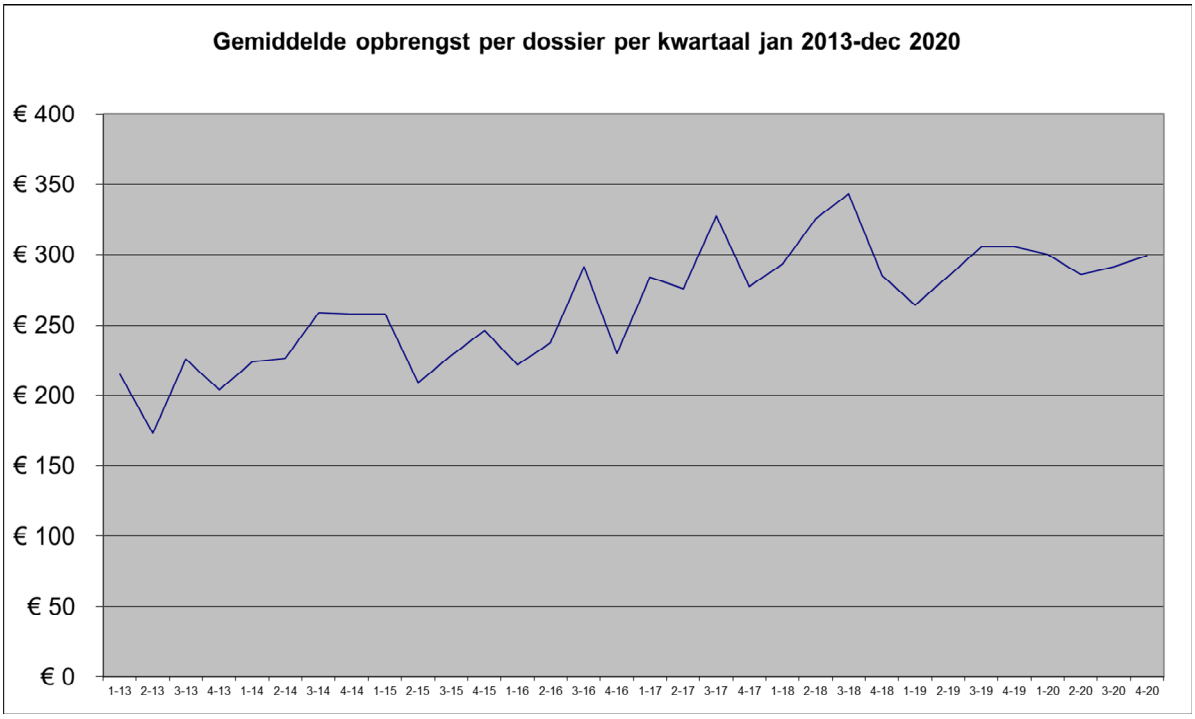

In 2020 is de gemiddelde opbrengst per aanvraag (dossier) uitgekomen op € 293,47. In 2019 was dit nog € 291,89. De toename is 0,5%. Daarbij moet aangetekend worden dat de tarieven voor advisering per 1-1-2020 met ca. 2,5% zijn verhoogd. Zónder die verhoging zou de gemiddelde opbrengst per dossier met 1,9% afgenomen zijn ten opzichte van 2019.

Opbrengsten reguliere advisering per gemeente					
	2016	**2017**	**2018**	**2019**	**2020**
Achtkarspelen	€ 35.782	€ 35.139	€ 45.018	€ 45.957	**€ 47.199**
Ameland	€ 25.500	€ 29.033	€ 31.940	€ 28.057	**€ 39.762**
Dantumadiel	€ 16.917	€ 9.412	€ 7.197	€ 8.000	**€ 10.768**
De Fryske Marren	€ 43.441	€ 50.388	€ 53.350	€ 48.596	**€ 55.416**
Harlingen	€ 25.480	€ 30.630	€ 34.638	€ 47.573	**€ 27.151**
Heerenveen	€ 27.983	€ 39.387	€ 41.304	€ 31.822	**€ 39.908**
Leeuwarden	€ 171.729	€ 197.920	€ 203.262	€ 195.962	**€ 194.714**
Noardeast-Fryslân				€ 99.731	**€ 123.432**
Ooststellingwerf	€ 34.822	€ 33.776	€ 37.891	€ 42.172	**€ 41.445**
Opsterland	€ 49.457	€ 64.302	€ 54.340	€ 56.539	**€ 67.040**
Schiermonnikoog	€ 8.691	€ 7.520	€ 8.602	€ 7.965	**€ 6.114**
Smallingerland	€ 58.302	€ 61.469	€ 71.145	€ 78.279	**€ 62.999**
Súdwest-Fryslân	€ 112.738	€ 161.928	€ 170.370	€ 158.204	**€ 145.880**
Terschelling	€ 19.137	€ 19.628	€ 18.676	€ 16.605	**€ 20.394**
Vlieland	€ 6.769	€ 8.340	€ 7.462	€ 8.396	**€ 10.057**
Waadhoeke			€ 92.706	€ 78.102	**€ 82.928**
Weststellingwerf	€ 28.836	€ 40.731	€ 63.264	€ 43.093	**€ 63.355**

Opbrengsten reguliere advisering per gemeente

	2016	2017	2018	2019	2020
Achtkarspelen	€ 35.782	€ 35.139	€ 45.018	€ 45.957	**€ 47.199**
Ameland	€ 25.500	€ 29.033	€ 31.940	€ 28.057	**€ 39.762**
Dantumadiel	€ 16.917	€ 9.412	€ 7.197	€ 8.000	**€ 10.768**
De Fryske Marren	€ 43.441	€ 50.388	€ 53.350	€ 48.596	**€ 55.416**
Harlingen	€ 25.480	€ 30.630	€ 34.638	€ 47.573	**€ 27.151**
Heerenveen	€ 27.983	€ 39.387	€ 41.304	€ 31.822	**€ 39.908**
Leeuwarden	€ 171.729	€ 197.920	€ 203.262	€ 195.962	**€ 194.714**
Noardeast-Fryslân				€ 99.731	**€ 123.432**
Ooststellingwerf	€ 34.822	€ 33.776	€ 37.891	€ 42.172	**€ 41.445**
Opsterland	€ 49.457	€ 64.302	€ 54.340	€ 56.539	**€ 67.040**
Schiermonnikoog	€ 8.691	€ 7.520	€ 8.602	€ 7.965	**€ 6.114**
Smallingerland	€ 58.302	€ 61.469	€ 71.145	€ 78.279	**€ 62.999**
Súdwest-Fryslân	€ 112.738	€ 161.928	€ 170.370	€ 158.204	**€ 145.880**
Terschelling	€ 19.137	€ 19.628	€ 18.676	€ 16.605	**€ 20.394**
Vlieland	€ 6.769	€ 8.340	€ 7.462	€ 8.396	**€ 10.057**
Waadhoeke			€ 92.706	€ 78.102	**€ 82.928**
Weststellingwerf	€ 28.836	€ 40.731	€ 63.264	€ 43.093	**€ 63.355**

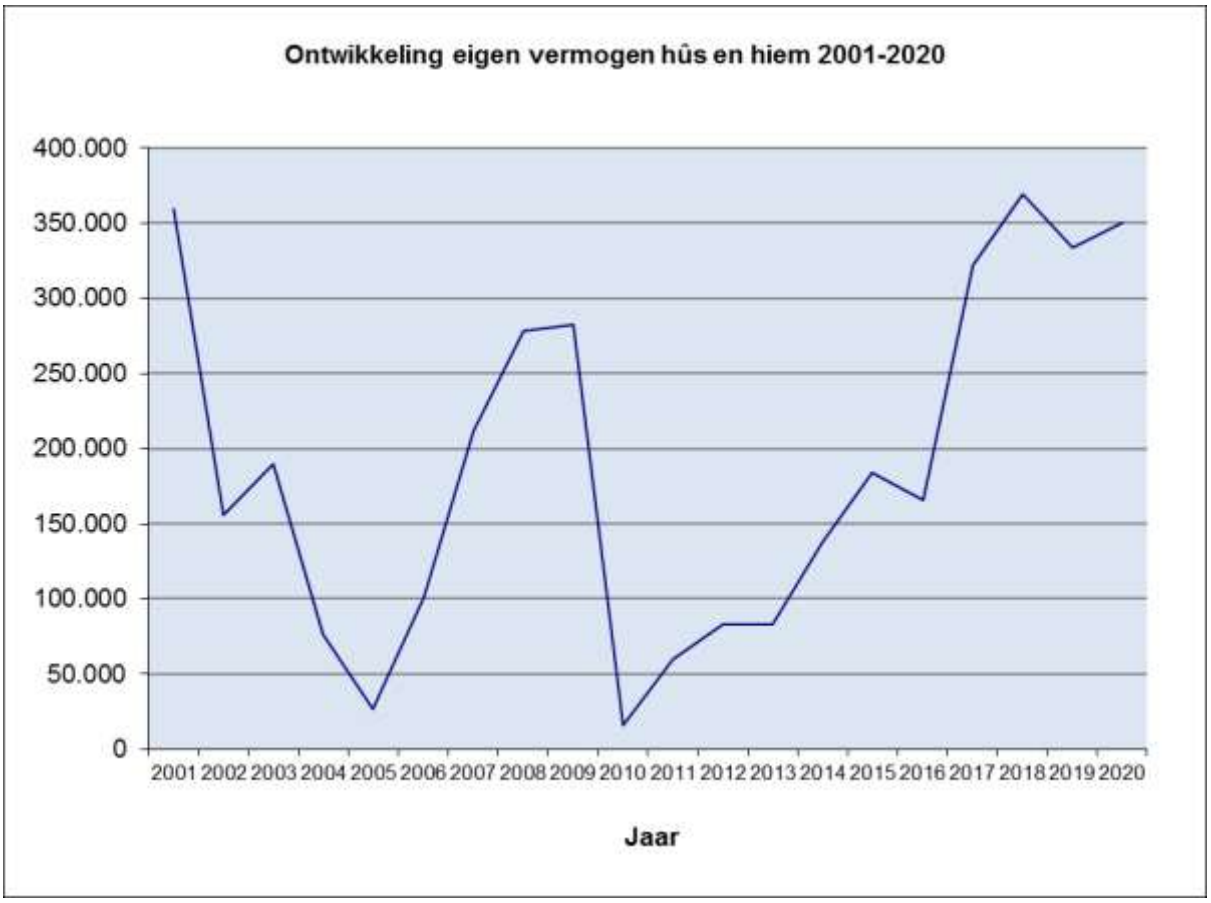
Ontwikkeling eigen vermogen hûs en hiem 2001-2020
400.000
350.000
300.000
250.000
200.000
150.000
100.000
50.000
0
2001 2002 2003 2004 2005 2006 2007 2008 2009 2010 2011 2012 2013 2014 2015 2016 2017 2018 2019 2020
Jaar

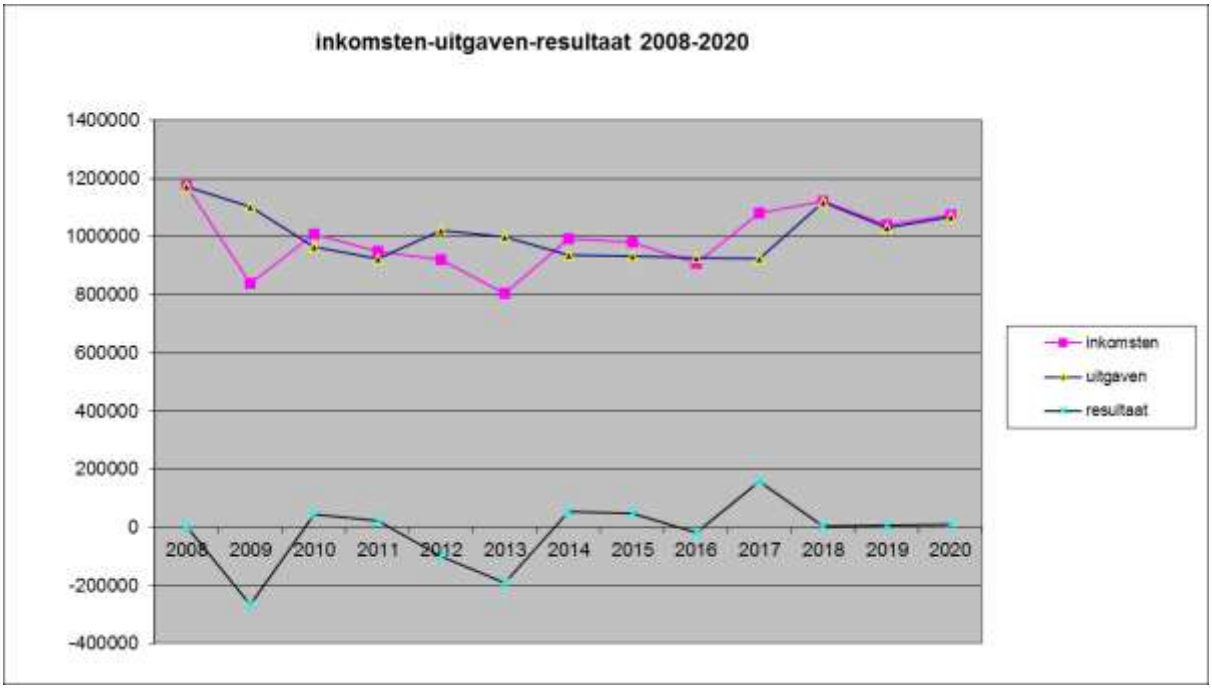
inkomsten-uitgaven-resultaat 2008-2020
1400000
1200000
1000000
800000
600000
400000
200000
0
-200000
-400000
2008 2009 2010 2011 2012 2013 2014 2015 2016 2017 2018 2019 2020
inkomsten
uitgaven
resultaat

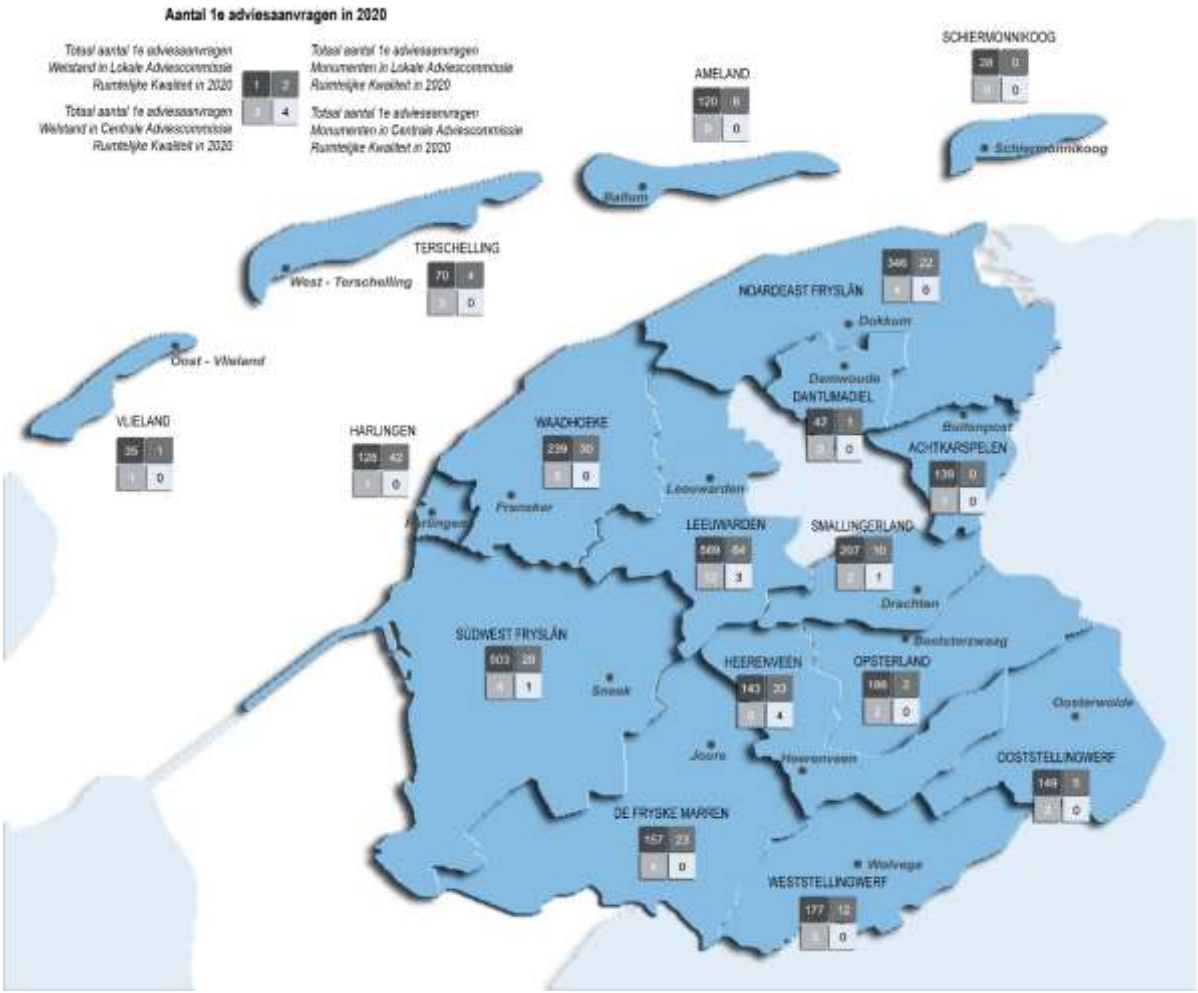
Aantal 1e adviesaanvragen in 2020
Totaal aantal 1e adviesaanvragen Welstand in Lokale Adviescommissie Ruimtelijke Kwaliteit in 2020
Totaal aantal 1e adviesaanvragen Monumenten in Lokale Adviescommissie Ruimtelijke Kwaliteit in 2020
Totaal aantal 1e adviesaanvragen Welstand in Centrale Adviescommissie Ruimtelijke Kwaliteit in 2020
Totaal aantal 1e adviesaanvragen Monumenten in Centrale Adviescommissie Ruimtelijke Kwaliteit in 2020
AMELAND
SCHIERMONNIKOOG
Schiermonnikoog
Ameland
TERSCHELLING
West - Terschelling
Oost - Vlieland
VLIELAND
HARLINGEN
WAADHOEKE
NOORDEAST FRYSLÂN
Dokkum
Damwoude
DANTUMADEIL
Buitenpost
ACHTKARSPELEN
Franeker
Leeuwarden
LEEUWARDEN
SMALLINGERLAND
Drachten
Beetsterzwaag
SÚDWEST FRYSLÂN
Sneek
HEERENVEEN
OPSTERLAND
Oosterwolde
Joure
Heerenveen
OOSTSTELLINGWERF
DE FRYSKE MARREN
Wolvega
WESTSTELLINGWERF

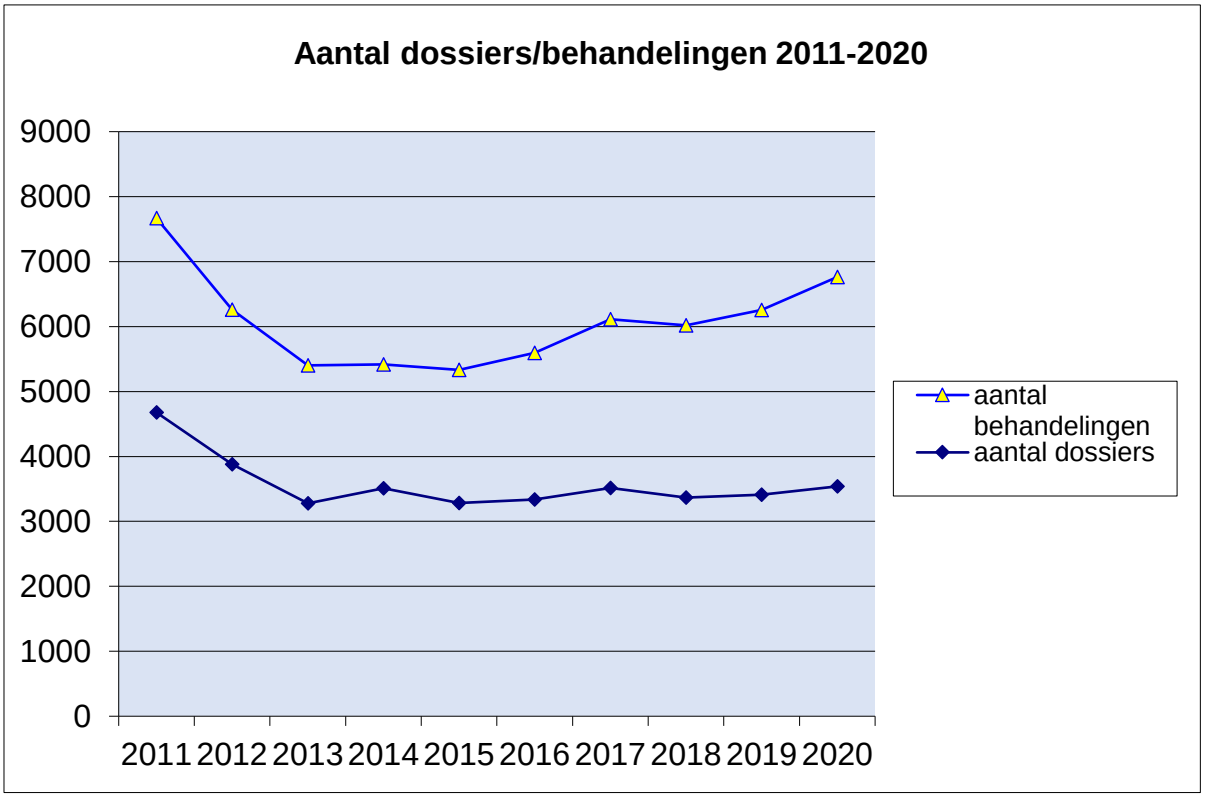
Aantal dossiers/behandelingen 2011-2020
9000
8000
7000
6000
5000
4000
3000
2000
1000
0
2011 2012 2013 2014 2015 2016 2017 2018 2019 2020
aantal behandelingen
aantal dossiers

ONDERHOUD KAPITAALGOEDEREN

Om te voldoen aan de wettelijke plicht om het kantoor van hûs en hiem per 2023 van het energielabel C te voorzien zijn enkele investeringen nodig. Zo zal het huidige dubbelglas (uit 1988) moeten worden vervangen door HR++ glas. Tevens zal het dak aan de binnenzijde moeten worden geïsoleerd. Voorgesteld wordt om uit het resultaat van 2020 een bedrag van € 5.000 toe te voegen aan een Bestemmingsreserve label C.

FINANCIERING

Inzake de realisatie van beleidsvoornemens ten aanzien van het risicobeheer van de financieringsportefeuille (art. 13 BBV), kan worden opgemerkt dat het 'Treasurystatuut Hûs en Hiem' dd 24-11-2006 van toepassing is. Hûs en hiem is tevens onderworpen aan de Wet Financiering Decentrale Overheden (FIDO) en de regeling (verplicht) Schatkistbankieren.

BEDRIJFSVOERING

Hûs en hiem voert welstands- en monumentenadvisering uit voor de deelnemende gemeenten. Ook biedt hûs en hiem diensten aan de deelnemende gemeenten aan voor Nije Pleats, neemt deel aan kwaliteitsteams en biedt ondersteuning op het gebied van (gemeentelijke) monumentenzorg en de actualisering van welstandsnota's. Daarnaast verricht hûs en hiem incidenteel opdrachten voor derden in het kader van *second opinions* en als secretariaat van architectuurprijsvragen.
De dienstverlening wordt afgestemd op de adviesbehoefte van de deelnemende gemeenten.
De tarifering voor de dienstverlening is gebaseerd op een kostendekkende exploitatie, immers, hûs en hiem is een *non-profit* organisatie. Gewoonlijk worden de tarieven (op basis van CBS-inflatie-indexen) eens per drie jaar herzien. De jongste herziening is sinds 1-1-2020 van kracht.

Om verantwoording af te leggen aan de deelnemende gemeenten inzake het functioneren van de lokale commissies worden (lokale) jaarverslagen gemaakt. Tevens vinden jaarlijkse evaluatiegesprekken plaats met de verantwoordelijke gemeentelijke portefeuillehouders.
Het aantal fte's per 31 december 2020 bedraagt 9,65. Voor de bezetting van de grote commissie beschikt hûs en hiem over een poule van circa 25 externe deskundigen.

WEERSTANDSVERMOGEN EN RISICOBEHEERSING

Hierbij gaat het om het vermogen om substantiële tegenvallers op te vangen, zonder dat beleid moet worden aangepast. Het gaat dus om de robuustheid van de begroting. Het vermogen om het beleid door te kunnen zetten is afhankelijk van de weerstandscapaciteit. De weerstands-capaciteit omvat de middelen en mogelijkheden van de organisatie om niet-begrote kosten te dekken.
De weerstandscapaciteit van hûs en hiem bestaat naast het eigen vermogen uit het begrote positieve resultaat uit de bedrijfsvoering.
Tevens is het bezit van het kantoorpand (Johan Willem Frisostraat 1 in Leeuwarden) als stil vermogen een belangrijk onderdeel van de weerstands-capaciteit. Het pand is onbelast met hypotheek. De WOZ-waarde is per 1-1-2020 vastgesteld op € 403.000. De waarde voor de

opstalverzekering (op basis van herbouwwaarde) is, na een her-taxatie in 2019, gesteld op € 1.070.000.

Het eigen vermogen (exclusief de waarde van het pand) per 31-12-2020 bedraagt € 333.895. Hierin begrepen is de 'Bestemmingsreserve onderhoud pand' van € 3.000.
Van het resultaat over 2020 ad € 16.294 wordt voorgesteld om € 3.000 toe te voegen aan de 'Bestemmingsreserve onderhoud pand', € 5.000 toe te voegen aan de 'Bestemmingsreserve label C' en € 8.294 toe te voegen aan de algemene reserve.

De weerstandscapaciteit is bij hûs en hiem dynamisch, dat wil zeggen dat het eigen vermogen beïnvloedbaar is. Immers, ook de tarifering voor de dienstverlening kan bij een dreigend tekort in de dekking van de vaste lasten redelijk snel aangepast worden. De bedrijfsvoering is er echter op gericht om een verhoging van de tarieven zoveel mogelijk te voorkomen.

De meerjarenraming (2023 – 2025) is gebaseerd op een stabiel aantal adviesaanvragen.
In 2020 heeft Nederland te maken gekregen met de coronapandemie. Ondanks sterke negatieve effecten hiervan in grote delen van de economie, is het aantal door hûs en hiem verzorgde welstandsadviezen flink toegenomen. Inmiddels is de invoeringsdatum van de Omgevingswet op 1-1-2022 gesteld, hoewel dat nog steeds niet geheel zeker is.
De verwachting is dat in elk geval in 2022 de rol van hûs en hiem binnen de in de GR deelnemende gemeenten niet anders zal zijn dan in 2021.

Algemene reserve
In 2018 heeft het Algemeen Bestuur besloten dat, gelet op de risico's die zijn verbonden aan de aard van de werkzaamheden, gestreefd moet worden naar een algemene reserve van hûs en hiem van € 900.000. In dit bedrag ligt besloten de waarde van het pand (stille reserve).

Aanwezige stille reserve
De waarde van het pand, Johan Willem Frisostraat 1 te Leeuwarden, is door de gemeente Leeuwarden voor de WOZ vastgesteld per 1-1-2020 op € 403.000. Het pand is onbelast met hypotheek.

Financiële kengetallen

1. Netto schuldquote.
   Aangezien hûs en hiem per 31 december 2020 geen uitzettingen heeft als bedoeld in BBV, artikel 36 art d, e en f, is de netto schuldquote nul.
2. Solvabiliteitsratio
   Het solvabiliteitspercentage per 31 december 2020 valt te berekenen op 80%.
3. Structurele exploitatieruimte
   De structurele exploitatieruimte valt te berekenen op 0,77%.
4. Kengetallen grondexploitatie en belastingcapaciteit zijn bij hûs en hiem niet van toepassing.

Lex silencio positivo tot zwijgen gebracht…

De lex silencio positivo, beter bekend als 'van rechtswege verleende vergunning' komt onder de Omgevingswet te vervallen. Omdat vergunningplichtige activiteiten zoveel mogelijk plaats maken voor algemene regels kan een vergunning niet meer automatisch worden verleend als de beslistermijn voorbij is. De lex silencio positivo verenigt zich ook niet goed met de ruimere afwegingsruimte van bestuursorganen onder de Omgevingswet.

Dat hiermee het proces van vergunningverlening ook intensiever kan worden moge duidelijk zijn. Immers, na invoering van de Omgevingswet moet élke aanvraag behandeld worden. Het kan dus niet meer zo zijn dat aanvragen waarvan op voorhand wel duidelijk is dat ze vergund worden, zonder al te serieuze aandacht op de stapel worden gelegd van 'van rechtswege te verlenen'.

Wat dan?
Als de beslistermijn (die wel blijft bestaan) is verlopen, maar het bevoegde gezag heeft nog geen besluit genomen, dan zal dat gezag een dwangsom aan de aanvrager moeten betalen. Conform paragraaf 4.1.3.2 van de Algemene wet bestuursrecht (Awb).

VERBONDEN PARTIJEN

In de Gemeenschappelijke Regeling hûs en hiem hebben in 2020 alle gemeenten in Fryslân met uitzondering van Tytsjerksteradiel deelgenomen.
Conform artikel 34 lid 1 van de GR hûs en hiem draagt elke deelnemende gemeente in de kosten van het lichaam bij naar rato van de dienstverlening op basis van tarieven die door het Algemeen Bestuur worden vastgesteld en meegedeeld aan de gemeenten.
Conform artikel 34 lid 2 van de GR hûs en hiem kan een nadelig saldo van de vastgestelde rekening, na in achtneming van het door het Algemeen Bestuur vastgestelde reserveringsbeleid, door de gemeenten worden gedragen in verhouding tot het aantal ingezetenen op 1 januari van het betreffende kalenderjaar.
Conform artikel 34 lid 3 van de GR hûs en hiem kan een batig saldo van de vastgestelde rekening, na in achtneming van het door het Algemeen Bestuur vastgestelde reserveringsbeleid, naar rato van de gemeentelijke bijdragen op basis van de tarieven in het betreffende kalenderjaar, aan de deelnemende gemeenten worden uitbetaald.

JAARREKENING 2020 GEMEENSCHAPPELIJKE REGELING hûs en hiem

Balans		31.12.2020		31.12.2019
Activa				
vaste activa				
materiële vaste activa		77.583		95.898
Investeringen met een economisch nut				
vlottende activa				
Vorderingen op openbare lichamen	149.924		139.229	
Depot PostNL	290		290	
Overige vorderingen	8.218		2.610	
		158.432		142.129
Liquide middelen		195.080		178.322
		431.095		416.349
Passiva				
vaste passiva				
eigen vermogen				
Algemene reserve	330.895		324.353	
Bestemmingsreserve onderhoud pand	6.000		3.000	
Bestemmingsreserve energielabel C	5.000		0	
Gerealiseerd resultaat	8.294		6.542	
		350.189		333.895
vlottende passiva				
Schulden aan kredietinstellingen	0		0	
Schulden aan openbare lichamen	638		916	
Overige schulden	11.145		7.281	
Overlopende passiva	69.123		74.257	
		80.906		82.454
Totaal		431.095		416.349

Overzicht van baten en lasten

	Rekening 2020	Begroting 2020	Rekening 2019
Baten			
Adviesgeld	1.052.908	1.075.000	1.013.073
projecten (NP, ABP)	23.044	45.000	25.444
Buitengewone baten/rente	0	0	0
totaal baten	**1.075.952**	**1.120.000**	**1.038.517**
Lasten			
Kapitaallasten	19.231	20.000	2.673
Directe personeelskosten	897.758	900.000	877.982
Indirecte personeelskosten	9.537	20.000	13.145
Externe personeelskosten	36.379	30.000	27.323
Huisvesting	15.565	22.500	82.768
Kantoorkosten	36.123	35.000	25.729
Organisatiekosten	32.295	32.500	34.258
Inkoop projecten (NP, ABP)	6.431	30.000	9.522
Aanloopkosten Omgevingswet	5.845	15.000	0
Diverse lasten (rente, Vpb)	494	7.000	575
totaal lasten	**1.059.658**	**1.112.000**	**1.073.975**
resultaat voor bestemming	**16.294**	**8.000**	**-35.458**
naar bestemmingsreserve onderhoud	-3.000	-3.000	-3.000
naar bestemmingsreserve inrichting	0	0	0
naar bestemmingsreserve energielabel C	-5.000	-5.000	0
onttrekking bestemmingsreserve	0	0	45.000
resultaat na bestemming	***8.294***	***0***	***6.542***

GRONDSLAGEN VOOR WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

Inleiding
De jaarrekening is opgemaakt met inachtneming van de voorschriften die het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten daarvoor geeft.

Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening
De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vindt plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij het desbetreffende balanshoofd anders is vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarden.

De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en winsten worden slechts opgenomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Personeelslasten worden in principe toegerekend aan het jaar waarop ze betrekking hebben. Als gevolg van het formele verbod op het opnemen van voorzieningen c.q. schulden uit hoofde van jaarlijks terugkerende arbeidskostengerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume, worden sommige personele lasten echter toegerekend aan de periode waarop uitbetaling plaatsvindt; daarbij moet worden gedacht aan componenten zoals ziektekostenpremie ten behoeve van gepensioneerden en overlopende vakantiegeld- en verlofaanspraken.

Balans
Vaste Activa
Materiële vaste activa met economisch nut
Overige investeringen met economisch nut
Deze materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Slijtende investeringen worden vanaf het moment van ingebruikneming lineair afgeschreven in de verwachte gebruiksduur, waarbij rekening wordt gehouden met een eventuele restwaarde.

De gehanteerde afschrijvingstermijnen bedragen in jaren:

Gronden en terreinen	n.v.t.
Bedrijfsgebouwen	15
Overige materiële vaste activa	5-10

Vorderingen en overlopende activa
De vorderingen worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Voor verwachte oninbaarheid kan een voorziening in mindering gebracht worden. De voorziening wordt statisch bepaald op basis van de geschatte inningskansen.

Liquide middelen en overlopende posten
Deze activa worden tegen nominale waarde opgenomen.

Voorzieningen
Voorzieningen worden gewaardeerd op het nominale bedrag van de betrokken verplichtingen c.q. het voorzienbare verlies. De onderhoudsegalisatievoorzieningen stoelen op een meerjarenraming van het uit te voeren groot onderhoud aan (en deels van) de kapitaalgoederen, waarin rekening is gehouden met de kwaliteitseisen die ter zake geformuleerd zijn. In de paragraaf onderhoud kapitaalgoederen die is opgenomen in het jaarverslag is het beleid terzake nader uiteengezet.

Vlottende passiva
De vlottende passiva worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

TOELICHTING OP DE BALANS

Materiële vaste activa

Het onderstaand overzicht geeft het verloop van de boekwaarde van de overige investeringen met economisch nut weer:

	2020	2019
Boekwaarde per 1 januari	€ 95.898	€ 14.024
Investering	- 916	- 84.547
Afschrijvingen	- 19.231	- 2.673
Desinvesteringen	- 0	- 0
Boekwaarde 31 december	€ 77.583	€ 95.898

Vlottende activa

Liquide middelen

Het saldo van de rekening-courant bij de BNG Bank op 31 december bedraagt € 95.080.
Het saldo van de schatkistbankierenrekening bedraagt op 31 december € 100.000.
De kredietfaciliteit die hûs en hiem bij de BNG Bank geniet, betreft een bedrag van € 500.000.

Schatkistbankieren

Berekening benutting drempelbedrag schatkistbankieren.

Begroting verslagjaar	€ 1.120.000
Drempelbedrag 0,75% van begrotingsbedrag	€ 8.400
Minimaal drempelbedrag	€ 250.000

	Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
Kwartaalcijfers op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden	€ 184.242	€ 181.328	€ 172.266	€ 181.929
Ruimte onder het drempelbedrag	€ 65.758	€ 68.672	€ 77.734	€ 68.071

Vaste passiva / verloop eigen vermogen

	2020	2019
saldo per 1 januari	€ 324.353	€ 321.942
resultaat voorgaand jaar	- 6.542	- 2.411
saldo per 31 december	€ 330.895	€ 324.353

Gerealiseerd resultaat

	2020	2019
saldo per 1 januari	€ 6.542	€ 2.411
resultaat huidig jaar	- 16.294	- 35.458-
resultaat voorgaand jaar	- 6.542-	- 2.411-
onttrekking bestemmingsreserve	- 0	- 45.000
naar bestemmingsreserve	- 8.000-	- 3.000-
saldo per 31 december	€ 8.294	€ 6.542

Bestemmingsreserve

	2020	2019
saldo per 1 januari	€ 3.000	€ 45.000
bestemming resultaat	- 8.000	- 42.000-
saldo per 31 december	€ 11.000	€ 3.000

Resultaatverdeling

	2020	2019
resultaat voor bestemming	€ 16.294	€ 35.458-
onttrekking bestemmingsreserve	- 0	- 45.000
naar bestemmingsreserve	- 8.000-	- 3.000-
resultaat na bestemming	€ 8.294	€ 6.542

TOELICHTING OP HET OVERZICHT VAN BATEN EN LASTEN

Adviesgelden en overige inkomsten
Aan inkomsten uit (welstands- en monumenten)advisering aan gemeenten is in 2020 een bedrag van € 1.052.596 geboekt (hierin begrepen is een bedrag van € 172.086 uit vooroverlegadvisering).

In 2020 zijn aan (eerste) welstandsadviesaanvragen 3.257 behandeld en aan (eerste) monumentenadviesaanvragen 283. Dit is ten opzichte van 2019 een stijging van 4,6% bij de welstandsadviesaanvragen en een daling van 4,1% bij de monumentenadviesaanvragen.
Het totale aantal behandelingen voor welstand betrof 6.252 en voor monumenten 511.
Voor welstand is in 2020 het gemiddeld aantal behandelingen per aanvraag 1,92 geweest en voor monumenten 1,81. Daarmee is het gemiddeld aantal behandelingen per aanvraag in 2020 voor welstand gestegen ten opzichte van 2019, toen voor welstand 1,85 behandelingen per aanvraag plaats hebben gevonden. Voor monumenten was in 2020 het aantal behandelingen 1,81 per dossier, eveneens een stijging ten opzichte van 2019 (1,72).

Voor het ministerie van Economische Zaken is een eenmalige welstandsadvisering uitgevoerd.
De opbrengst hiervoor was € 312.

Voor 'second opinions' is in 2020 aan verkopen een bedrag ad € 5.862 geboekt.
Vooral DAS Rechtsbijstand heeft veelvuldig (11 x) gebruik gemaakt van de diensten van hûs en hiem.

In 2020 zijn opbrengsten voor een bedrag van € 6.000 geboekt uit deelname aan de Nije Pleats.

In 2020 is voor de vierde keer de Abe Bonnema Prijs voor Jonge Architecten uitgereikt. De organisatie hiervan lag deels bij hûs en hiem. Aan verkopen hieruit kon in 2020 een bedrag ad € 11.182 worden geboekt.

Personeelslasten
In 2020 gold de cao nog die is ingegaan op 1-1-2019.
De financiële paragraaf heeft onder meer in een salarisverhoging voorzien van 1% per 1 januari 2020, 1% per 1 juli 2020 en 1% per 1 oktober 2020.
In 2020 zijn er geen mutaties geweest in het personeelsbestand. Het aantal FTE´s bedraagt in 2020 gemiddeld in totaal 9,56. Hiervan betreft 8,76 (91,6%) een vaste en 0,8 (8,4%) een tijdelijke aanstelling.

De post Netto salarissen is met € 449.358 in 2020 iets hoger geweest dan in 2019 (€ 445.752).
De post Loonheffingen is met € 286.203 in 2020 ook iets hoger dan in 2019 (€ 282.154).
De post Pensioenen is in 2020 met € 162.196 behoorlijk hoger (8%) dan in 2019 (€ 150.076)
De totale salarislast in 2020 is uitgekomen op € 897.758. En dat is hoger dan in 2019 (€ 877.982).
De post Indirecte personeelskosten is in 2020 uitgekomen op € 9.537, ruim lager dan in 2019 (€ 13.145).
De post Externe personeelskosten (presentievergoeding commissieleden) is in 2020 uitgekomen op € 36.379. Dit is fors hoger dan in 2019 (€ 27.323), maar ook hoger dan begroot (€ 30.000). Een reden hiervoor kan zijn dat, nu er met videobellen (MS-Teams) wordt vergaderd, er amper uitval is in deelname door commissieleden.

	Rekening 2020	Begroting 2020	Rekening 2019
Directe personeelskosten	897.758	900.000	877.982
Indirecte personeelskosten	9.537	20.000	13.145
Externe personeelskosten	36.379	30.000	27.323
Totaal	**943.674**	**950.000**	**918.450**

Wet WNT (Wet normering topinkomens)

Het normenkader rondom de 'Wet Normering bezoldiging Topfunctionarissen Publieke en Semipublieke Sector (hierna: WNT) is bekrachtigd in het Besluit van de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties van 26 februari 2014, nr. 2014-0000106049 en de Regeling van de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties van 26 februari 2014, nr. 2014-0000 104920.

De WNT is per 1 januari 2013 in werking getreden. Beloningen van bestuurders en overige topfunctionarissen in de (semi)publieke sector dienen wettelijk genormeerd, respectievelijk gemaximeerd te worden. Dit heeft geresulteerd in de wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT). Hiermee wordt WOPT ingetrokken. De WNT voorziet in een democratisch gelegitimeerd instrument waarmee normen en verplichtingen kunnen worden opgelegd voor de bezoldiging van bestuurders en andere topfunctionarissen in de publieke en semipublieke sector. De gemeenschappelijke regeling is verplicht om jaarlijks in de jaarrekening de bezoldiging van iedere topfunctionaris en gewezen topfunctionaris op persoonsnaam op te nemen voor zover deze een drempelbedrag van € 1.700 overschrijden, ongeacht een eventuele overschrijding van het bezoldigingsmaximum.

Ten aanzien van interim-functionarissen die geen topfunctie vervullen hebben wij gebruik gemaakt van de mogelijkheid die paragraaf 6 van de Beleidsregels toepassing WNT biedt inzake de volledige openbaarmaking van deze functionarissen. Op basis van de Beleidsregels toepassing WNT (inclusief de wijziging van paragraaf 6 volgens besluit van de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties van 12 maart 2014, nr. 2014-0000142706 kunnen en hoeven wij niet volledig te voldoen aan de verplichting voor openbaarmaking van deze interim-functionarissen zoals voorgeschreven in artikel 4.2 lid 2c van de WNT (inclusief verwerking Aanpassingswet WNT).
Voor 2020 geldt als maximumbedrag € 201.000,- inclusief belaste onkostenvergoedingen en pensioenbijdrage.

In 2020 hebben geen bezoldigingen boven deze bezoldigingsnorm plaatsgevonden. Zowel bij vast als bij tijdelijk personeel.

De WNT geeft aan dat de gemeenschappelijke regeling verplicht is om jaarlijks in het financieel jaarverslag de bezoldiging van iedere topfunctionaris en gewezen topfunctionaris op persoonsnaam op te nemen voor zover deze een drempelbedrag van € 1.700 overschrijden, ongeacht een eventuele overschrijding van het bezoldigingsmaximum. Dit houdt in dat de directeur mét financiële gegevens en de leden van het algemeen bestuur en het dagelijks bestuur van de gemeenschappelijke regeling hûs en hiem zónder financiële gegevens opgenomen moeten worden in de jaarrekening.

In 2020 betreft dit alsdan de volgende personen:

	Marc A. Visser
Functiegegevens	directeur/secretaris
van - tot	1-1-2020 / 31-12-2020
deeltijdfactor	0,8 FTE
dienstbetrekking?	Ja
Bezoldiging	
Beloning plus belastbare onkostenvergoeding	€ 88.306
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 17.305
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	€ 160.800
Totale bezoldiging	€ 106.611
Gegevens 2019	
van - tot	1-1-2019 / 31-12-2019
deeltijdfactor	0,92 FTE
Beloning plus belastbare onkostenvergoeding	€ 85.889
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 16.211
Totale bezoldiging	€ 102.100

Aan de hieronder vermelde functionarissen zijn in 2020 (evenals in 2019) geen vergoedingen betaald.

Leden van het DB:

- G. Wielinga, H. de Haan, J. Spoelstra, H. Zonderland, J. Dijkstra, N. Haarsma, J. van Veen, L. Oudenaarde, K. Kat

Leden van het AB:

- J. Spoelstra, Th. Faber, G. Wiersma, R. de Jong, H. Kuiken, E. de Groot, J. van Veen, H. de Haan, E. van Esch, E. Hanemaaijer, F. Hijlkema, A. Postma, E.E. Gerbrands, M. Sijperda, M. le Roy, E. Faber, S. Haringa, P.D. Visser, N. Haarsma, H. Zonderland

Huisvestings-/Apparaatskosten

Het totaal van de huisvestings- en apparaatskosten zijn in 2020 duidelijk achtergebleven bij de begroting. Mede door overheidsmaatregelen ter bestrijding van de coronapandemie zijn op sommige posten flinke bezuinigingen gerealiseerd. Het totaal blijft ruim € 6.000 onder de begroting.
Huisvesting:
In 2020 is er bijna geen onderhoud aan het gebouw nodig geweest. En de energielast is door veelvuldig thuiswerken ook flink onder de begroting gebleven. De huisvestingskosten blijven in totaal € 7.000 onder de begroting (€ 15.565 ten opzichte van € 22.500).
Kantoorkosten:
De post Kantoorkosten was in 2020 zo'n € 1.100 hoger dan begroot (€ 36.123 ten opzichte van € 35.000). De oorzaak ligt voornamelijk in de toename van de kosten voor IT-beheer door de gemeente Leeuwarden.
Organisatiekosten:
De post Organisatiekosten kende in 2020 flink lagere portokosten en telefoniekosten. De contributies (vnl. jaarbijdrage aan Federatie Ruimtelijke Kwaliteit) was wel hoger dan begroot. De totale post (€ 32.295) is zo goed als gelijk aan de begroting (€ 32.500).

Diverse lasten

Inkoop Nije Pleats
Aan inkoopkosten voor Nije Pleats is in 2020 een bedrag ad € 5.745 geboekt. Deze post bestaat uit kosten van externe projectmedewerkers. Omdat er aan verkopen een bedrag ad € 6.000 tegenover staat, is er een positief saldo van € 255.
Inkoop Abe Bonnema Prijs
In 2020 is de 'kleine' Abe Bonnema Prijs uitgereikt. De totale kosten in 2020 hebben € 686 bedragen. Hier staan € 11.182 aan inkomsten (voornamelijk doorbelaste uren) tegenover, zodat er een positief saldo is van € 10.496.

De opstelling van de Huisvesting/Apparaatskosten:

	Rekening 2020	**Begroting 2020**	**Rekening 2019**
Huisvesting			
Onderhoudskosten gebouw	291	4.000	1.375
Onderhoudskosten tuin	807	1.000	985
Schoonmaakkosten	8.918	9.000	8.906
Gas en elektrisch	4.564	6.500	5.077
Water	65	100	79
Huisvuilkosten	298	250	309
Overige huisvestingskosten	622	1.650	66.037
Kantoorkosten			
Kantoorartikelen	1.073	1.500	772
Kantine	197	500	328
Drukwerk	1.824	1.500	950
Kosten kopieermachine	166	0	101
Kosten website	600	1.000	559
Kosten beheer IT	32.114	28.500	22.997
Overige kantoorkosten	149	2.000	22
Organisatiekosten			
Verzekeringen	2.859	3.500	3.088
Contributies	14.359	11.500	13.561
Abonnementen/boeken	836	500	774
Porti	748	1.500	1.108
Telefonie	907	2.000	824
Belastingen divers	3.881	3.500	3.703
Accountantskosten	7.200	6.600	7.000
Kosten abt kunstuitleen	336	0	0
Kosten TRKN/Bestuur	4	1.000	1.180
Diverse organisatiekosten	1.165	2.400	3.020
Totaal	**83.983**	**90.000**	**142.755**

Aldus vastgesteld in de vergadering van het Algemeen Bestuur als bedoeld in art. 33 van de Gemeenschappelijke Regeling ‘hûs en hiem’.
d.d. 25 juni 2021

H. de Haan, voorzitter

M.A. Visser, secretaris

Staat van activa rekening hûs en hiem miv 2020 (lineaire afschrijving)

							2020		
jaar aanschaf	omschrijving	grootboekrek	looptijd	resterende jaren	percentage afschrijving boekwaarde	investering	boekwaarde begin boekjaar	afschrijving boekjaar	boekwaarde einde boekjaar
2015	SONY LED-TV	0008	5	1	20,00%	€ 2.346,28	€ 469,24	€ 469,24	€ 0,00
2015	Wifi-installatie	0003	5	1	20,00%	€ 1.590,00	€ 318,00	€ 318,00	€ 0,00
2017	cv ketel Remeha	0001	10	8	10,00%	€ 3.750,00	€ 3.000,00	€ 375,00	€ 2.625,00
2017	HP printer administratie	0003	5	3	20,00%	€ 428,10	€ 256,86	€ 85,62	€ 171,24
2017	Ergonomiespecialist (kruk)	0002	5	3	20,00%	€ 719,00	€ 431,40	€ 143,80	€ 287,60
2017	Huisvesting (markiezen)	0001	10	8	10,00%	€ 8.263,46	€ 6.610,76	€ 826,35	€ 5.784,41
2018	Inventaris (stoel adm) Bremer	0002	5	4	20,00%	€ 330,00	€ 264,00	€ 66,00	€ 198,00
2019	Samsung A8 (1x) Cool Blue	0004	3	3	33,33%	€ 280,98	€ 280,98	€ 93,66	€ 187,32
2019	Adviesbank software	0007	5	5	20,00%	€ 3.720,00	€ 3.720,00	€ 744,00	€ 2.976,00
2019	Inventaris pand, divers	0002	5	5	20,00%	€ 80.000,00	€ 80.000,00	€ 16.000,00	€ 64.000,00
2019	Dressoir (2x)	0002	5	5	20,00%	€ 546,64	€ 546,64	€ 109,33	€ 437,31
2020	Asus VivoBook laptop	0003	5	5	20,00%	€ 915,70	€ 0,00	€ 0,00	€ 915,70
						€ 102.890,16	€ 95.897,88	€ 19.231,00	€ 77.582,58

BIJLAGE 1.

SAMENSTELLING VAN HET BESTUUR EN BUREAU

DAGELIJKS BESTUUR.

Leden:

H. de Haan, voorzitter
N. Haarsma, vice-voorzitter
J. van Veen, penningmeester
J. Spoelstra
H. Zonderland
L. Oudenaarde
K. Kat
M.A. Visser, directeur/ secretaris

ALGEMEEN BESTUUR.
Ingevolge artikel 8 van de Gemeenschappelijke Regeling zijn door de deelnemende gemeentebesturen de volgende leden en plaatsvervangende leden bestuurders aangewezen als lid van het Algemeen Bestuur

Gemeente	Lid	Plaatsvervangend lid
Achtkarspelen	J. Spoelstra	Vacature
Ameland	Th. Faber	Vacature
Dantumadiel	G. Wiersma	Vacature
De Fryske Marren	R. de Jong	Vacature
Harlingen	H. Kuiken (tot 27-11-'20)	Vacature
Harlingen	E. de Groot (vanaf 27-11-'20)	Vcature
Heerenveen	J. van Veen	Vacature
Leeuwarden	H. de Haan	Vacature
Noardeast-Fryslân	E. Hanemaaijer (vanaf 27-11-'20)	T. Berends
Noardeast-Fryslân	E. van Esch (tot 27-11-'20)	T. Berends
Ooststellingwerf	F. Hijlkema	J. Jongsma
Opsterland	A. Postma	E. van Selm
Schiermonnikoog	E.E. Gerbrands	Vacature
Smallingerland	M. Sijperda (tot 27-11-'20)	Vacature
Smallingerland	M. le Roy (vanaf 27-11-'20)	Vacature
Súdwest-Fryslân	E. Faber	Vacature
Terschelling	S. Haringa	J. Hoekstra-Sikkema
Vlieland	P.D. Visser	E. de Ruijter
Waadhoeke	N. Haarsma	N. Haarsma
Weststellingwerf	H. Zonderland	J. Jongebloed

BUREAU.

1. G. Boschloo, adviseur ruimtelijke kwaliteit
2. A. R. J. Bremer, adviseur ruimtelijke kwaliteit
3. M. Eskens, adviseur ruimtelijke kwaliteit
4. M. Helder, administratie
5. W. Kingma, adviseur ruimtelijke kwaliteit
6. G.J. Timmer, monumentenadviseur
7. A. van Sloten, administratie
8. S. Stienstra, adviseur ruimtelijke kwaliteit
9. M.A. Visser, directeur
10. Joh. de Vries, adviseur ruimtelijke kwaliteit
11. F.F. van der Werff, hoofd administratie
12. J. van Zellingen, adviseur ruimtelijke kwaliteit

BIJLAGE 2

SAMENSTELLING COMMISSIES

ADVISERENDE LEDEN: ARCHITECTEN.

1. J. Nauta	Rotterdam	
2. T. Smits	Leeuwarden	
3. E. Wijffels	Langezwaag	
4. B. Zantman	Leeuwarden	
5. J. Bosma	Leeuwarden	(reserve)
6. K. Couwenbergh	Engwierum	(reserve)
7. S. van der Wal	Burum	(reserve)

ADVISERENDE LEDEN: STEDENBOUWKUNDIGEN.

1. H. Goudswaard	Leeuwarden	
2. E. Marcusse	Almere	
3. T. Hoek	Haren	(reserve)
4. J. Kalfsbeek	Wijnaldum	(reserve)

ADVISERENDE LEDEN: LANDSCHAPSKUNDE.

1. B. Daan	Leeuwarden	
2. C. Snoep	Oudehorne	
3. A. Garrelts	Haren	(reserve)
4. J. Plantenga	Leeuwarden	(reserve)

ADVISERENDE LEDEN: BURGERS C.S.

1. T. Huisink	Leeuwarden	
2. S. Kromkamp	Leek	
3. J. Hobma	Oosthem	specialist (woon)schepen
4. H. Talsma	Burdaard	(reserve)
5. M. Schroor	Leeuwarden	(reserve)

ADVISERENDE LEDEN: MONUMENTENARCHITECTEN.

1. M. Berenschot	Bolsward	
2. J.G. Brouwer	Beetsterzwaag	
3. W. Bouma	Balk	(reserve)

ADVISERENDE LEDEN: ARCHITECTUURHISTORICI.

1. C. Versloot	Leeuwarden	
2. D. Wendt	Goutum	
3. R. de Vries	Blesdijke	(reserve)
4. C. The	Haren	(reserve)

Overzichten productiecijfers per gemeente

Productiecijfers 2020: opbrengst per gemeente/derden

	gemeente	opbrengst adviesaanvragen	opbrengst Nije Pleats	opbrengst divers	totaal opbrengst
1	Achtkarspelen	€ 47.199	€ 0	€ 0	€ 47.199
2	Ameland	€ 39.762	€ 0	€ 0	€ 39.762
3	Dantumadiel	€ 10.768	€ 0	€ 0	€ 10.768
4	De Fryske Marren	€ 55.416	€ 0	€ 1.248	€ 56.664
5	Harlingen	€ 27.151	€ 0	€ 0	€ 27.151
6	Heerenveen	€ 39.908	€ 0	€ 0	€ 39.908
7	Leeuwarden	€ 194.714	€ 0	€ 4.212	€ 198.926
8	Noardeast-Fryslân	€ 123.432	€ 0	€ 774	€ 124.206
9	Ooststellingwerf	€ 41.445	€ 0	€ 0	€ 41.445
10	Opsterland	€ 67.040	€ 0	€ 416	€ 67.456
11	Schiermonnikoog	€ 6.114	€ 0	€ 0	€ 6.114
12	Smallingerland	€ 62.999	€ 3.600	€ 0	€ 66.599
13	Súdwest-Fryslân	€ 145.880	€ 2.400	€ 7.176	€ 155.456
16	Terschelling	€ 20.394	€ 0	€ 0	€ 20.394
17	Vlieland	€ 10.057	€ 0	€ 0	€ 10.057
18	Waadhoeke	€ 82.928	€ 0	€ 0	€ 82.928
19	Weststellingwerf	€ 63.355	€ 0	€ 208	€ 63.563
		€ 1.038.562	**€ 6.000**	**€ 14.034**	**€ 1.058.596**
	MinEZ				€ 312
	second opinions				€ 5.862
	Abe Bonnema Prijs				€ 11.182
					€ 1.075.952

Productiecijfers 2020: naar aard (eerste) adviezen in %

	gemeente	voldoet	voldoet mits	voldoet niet	aanhouden	vooroverleg
1	Achtkarspelen	17,3	18,7	18,7	8,6	36,7
2	Ameland	19,8	15,9	12,7	5,6	46,0
3	Dantumadiel	16,3	20,9	9,3	7,0	46,5
4	De Fryske Marren	21,1	18,9	16,7	6,6	36,7
5	Harlingen	30,6	21,2	25,9	6,4	15,9
6	Heerenveen	29,6	17,0	17,0	6,3	30,1
7	Leeuwarden	33,5	17,9	19,1	7,7	21,8
8	Noardeast-Fryslân	16,4	16,1	14,4	3,8	49,3
9	Ooststellingwerf	16,9	17,6	11,7	0,6	53,2
10	Opsterland	19,1	6,4	6,9	1,6	66,0
11	Schiermonnikoog	35,7	25,0	3,6	0,0	35,7
12	Smallingerland	16,6	13,4	12,9	6,4	50,7
13	Súdwest-Fryslân	25,8	21,9	20,9	7,5	23,9
14	Terschelling	10,8	21,6	18,9	5,4	43,3
15	Vlieland	30,6	11,1	16,7	2,7	38,9
16	Waadhoeke	25,3	20,1	14,5	4,4	35,7
17	Weststellingwerf	14,3	18,0	16,9	4,2	46,6
	totaal hûs en hiem	**23,5**	**17,8**	**16,8**	**5,7**	**36,2**

Productiecijfers 2020: naar categorieën bouwsommen in %

	gemeente	≤5.000	5.001-25.000	25.001-100.000	100.001-250.000	≥250.001
		%	%	%	%	%
1	Achtkarspelen	16,0	26,4	18,9	26,4	12,3
2	Ameland	21,1	21,1	24,5	14,4	18,9
3	Dantumadiel	17,6	17,6	35,3	26,5	3,0
4	de Fryske Marren	15,6	19,7	32,8	16,4	15,5
5	Harlingen	38,5	37,5	14,4	3,8	5,8
6	Heerenveen	30,6	27,3	24,0	10,7	7,4
7	Leeuwarden	27,2	28,1	16,2	11,6	16,9
8	Noardeast-Fryslân	21,2	24,0	18,8	19,6	16,4
9	Ooststellingwerf	18,2	28,2	33,6	11,8	8,2
10	Opsterland	15,6	23,4	23,4	26,2	11,4
11	Schiermonnikoog	34,8	30,4	17,4	17,4	0,0
12	Smallingerland	22,0	25,8	23,3	18,2	10,7
13	Súdwest-Fryslân	19,9	24,3	27,2	13,7	14,9
14	Terschelling	26,0	26,0	28,0	12,0	8,0
15	Vlieland	51,9	25,9	7,4	0,0	14,8
16	Waadhoeke	18,4	22,1	25,1	19,0	15,4
17	Weststellingwerf	13,5	16,3	29,1	23,4	17,7
	totaal hûs en hiem	**22,2**	**25,1**	**23,1**	**15,9**	**13,7**

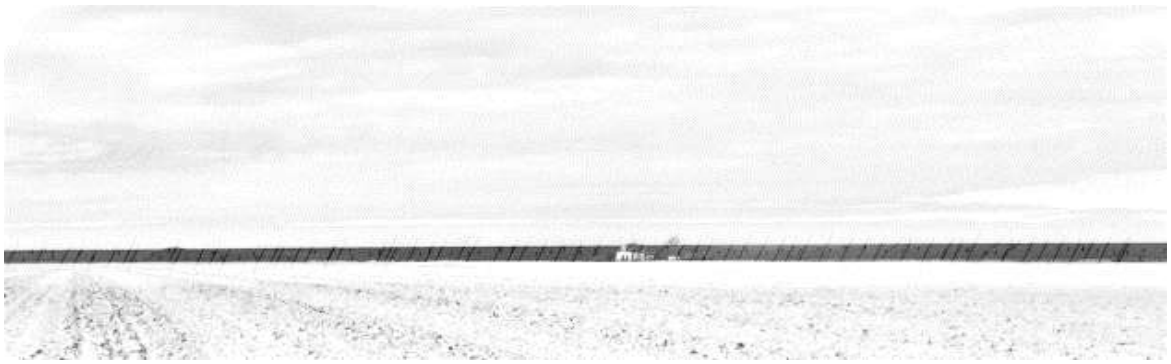

Bouwen voor krimp?

Bij beleidsmakers kan deze opmerking tot gepieker leiden. Immers, het tekort aan (betaalbare) woningen voor onder meer de arbeidsmarkt betredende jongeren roept daadkracht op: er moet gebouwd worden! De (te verwachten) demografische ontwikkeling echter roept prudentie op: niet bouwen voor straks niet-bestaande kopers! De ontwikkelingen worden zeker niet in het minst beïnvloed door bemoeienis van het Rijk (aanwijzing krimp- en anticipeergebieden).

Creativiteit is derhalve vereist: buiten de kaders denken! Bouwen van woningen kan sowieso niet los worden gezien van (ontwikkeling van) voorzieningen: infrastructuur, winkels, scholen, e.d. Het nadenken over wel of niet bouwen moet dus gaan over het totaalplaatje. En de ruimtelijke kwaliteit daarvan.

Wellicht blijkt krimp dan een ontwikkeling te zijn die omgebogen kan worden.

Tabel 1. Samenvattende weergave van de overgangsfase

Direct na inwerkingtreding	Eerste jaren na inwerkingtreding	5 jaar na inwerkingtreding	10 jaar na inwerkingtreding
• Gemeenten hebben omgevingsplan van rechtswege. • Digitaal stelsel in de lucht voor nieuw stelsel met behoud van huidige mogelijkheden. • Alle nieuwe besluiten volgens nieuw recht. • Veel provincies hebben in beginsel een omgevings-verordening, mogelijk komt er deels overgangsrecht • Nieuwe uitvoerings-regelgeving Rijk in werking. • Rijk heeft nationale omgevingsvisie.	• Decentrale overheden zijn bezig met beleidsvorming en nieuwe regelgeving. • Afronding besluitvorming en beroepsprocedures volgens oud recht.	• Ook de gemeenten hebben omgevingsvisies. • Digitaal stelsel verder uitgebouwd met nieuwe mogelijkheden. • Oud recht en oude rechtsfiguren spelen bijna geen rol meer. • Alleen gemeenten werken nog door aan ombouwen omgevingsplannen.	• Stelsel volledig in werking. • De overgangsfase is afgerond en het overgangrecht speelt geen rol meer.

Tijdschema invoering Omgevingswet. Bron: Invoeringswet Omgevingswet, consultatieversie (memorie van toelichting)